

HE LLEGIT NO SÉ ON

EVA PIQUER



Atreveix-te a regalar temps

Malament rai si no tenim mai temps per a res, perquè l'única cosa que tenim en aquesta vida és temps

Qui ens fa esperar celebra el seu poder sobre el nostre temps

Vuit pastilles de paracetamol i algunes aspirines infantils caducades. És el que es pren la narradora adolescent del conte *Matant el temps* el diumenge que intenta suïcidar-se. Al cap d'una hora el pare la crida per sopar. Després puja a la seva habitació i es torna a ficar al llit, del tot vestida. No sap si li fa mal el fetge ni sap què és el que li hauria de fer mal. S'està estirada i espera. L'endemà segueix esperant. ¿Amb quants dies de retard pot començar a fer efecte la sobredosi d'analgèsics? Si passa una setmana i encara no nota res, estarà salvada.

Matant el temps és el relat que dona títol al primer llibre de la irlandesa Lucy Caldwell que podem llegir en català. L'ha publicat el segell Univers amb traducció d'Esther Roig. Matar el temps: fer alguna cosa mentre esperem una altra cosa. Un diagnòstic, una trucada, una vacuna, un amor. La vida sencera és una espera, un parèntesi. Anem atrafegats i diem que no tenim temps de res. Fals: tenim temps per al que volem i, de fet, no tenim res més que temps. Un temps que caduca com l'aspirina.

"I així em veig als setanta-quatre, passat el temps reglamentari -escrivia Josep Maria Espinàs fa vint anys-. Com en un partit de futbol, l'àrbitre m'ha concedit l'anomenat temps afegit. Per recuperar el temps perdut durant el partit? No tinc la sensació d'haver-lo perdut, el temps. Com no tinc la sensació d'haver-lo explotat. Simplement: he gastat el temps, lliurement, en activitats i en pauses diverses, sense haver-me

IOLANDA BATALLÉ



FRANCESC MELCION

proposat cap pla d'inversió" (*Temps afegit*, La Campana, 2001).

Fer esperar és privilegi del poderós. Ho remarca Andrea Köhler a *El temps regalat* (Angle, 2018). Qui ens fa esperar celebra el seu poder sobre el nostre temps. "Als departaments executius de donar allargues hi ha els qui supervisen el nostre temps i el consumeixen amb voracitat", escriu Köhler. I també: "Ser condemnat a esperar és una maledicció, i qui la dicta ens té el peu al coll. Algú -una persona, una institució- ens imposa un ritme aliè que resulta opressiu perquè lliura el nostre temps perceptiu a un control extern. L'espera és impotent, i que no puguem alterar aquest estat nosaltres mateixos és una humiliació que ho posa tot en una situació crítica. És per això que qui espera sovint té la sensació que se li fa una injustícia, que se'l castiga per una cosa que ignora".

Crear moments únics amb gent de l'equip és una bona inversió

Títol: *Atreveix-te a fer les coses a la teva manera*. Subtítol: *La revolució del lideratge de les dones*. Autora: Iolanda Batallé. Editorial: Destino, en català i castellà. En aquest llibre, mig al·legat personal mig manual d'autoajuda empresarial, l'actual directora de l'Institut Ramon Llull ens revela a cau d'orella com s'ho fa per liderar equips sense renunciar a ser la dona que és. No ens mostra un mètode sinó una manera de fer: la seva. I ens anima a trobar cadascú la nostra.

"Com que tothom de l'organització sap que ets la directora, es tendeix a creure que el teu temps és més valuós -observa Batallé-. És per això que quan el regales, quan l'inverteixes per crear moments preciosos amb les persones amb qui treballes, estàs posant al mateix nivell el teu temps i el temps de l'altre. De manera molt expressiva estàs dignificant el seu temps i, de retruc, dignificant la persona".

Regalar temps no vol dir ser cordial amb els teus subordinats, ni demanar a algú que entri al teu despatx i t'expliqui coses: "Això no és donar temps, això és interrogar". El secret passa per compartir estones sense pressa en què no calgui parlar de feina. L'editora posa com a exemple el dia que va suggerir a una noia del seu equip que sortissin de l'oficina i se'n anessin a la platja, tot i que no fos estiu. "Encara recordo la cara de sorpresa de la noia quan va veure que em treia les sabates i la roba i m'endinsava en l'aigua freda. Vam parlar hores i va ser una conversa sincera i preciosa".

AIXÒ NO CAL DIR-HO

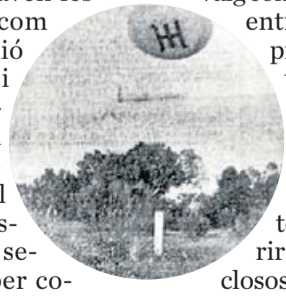
L'amic espanyol dels extraterrestres

L'altre dia vaig llegir una frase que em va fer comprendre-ho tot: «*Miguel fue en Moscú el amigo español de los extraterrestres*». Pertany a l'assaig *Mi ovni de la perestroika* (Libros del KO, 2021), de Daniel Utrilla, que fa més de vint anys que exerceix el periodisme a Rússia. Hi explica com de jove va veure Luis Mariñas a la tele donant la notícia que havia aterrat un ovni a la llunyana Vorónej. Corria l'època en què començava a trontollar el règim soviètic, i Gorbaxov ja era un home que s'havia quedat sol amb l'única escalfor del seu abric i de la seva dona, i amb una taca continental impresa al front que li convertia el cap en un anacrònic globus terraqüi.

En aquells moments, Daniel Utrilla vivia amb els pares a San José de Valderas, un lloc d'Alcorcón on als anys seixanta havien aparegut les naus espaci-

als del cas Ummo, màxim esdeveniment de la ufologia celtibèrica. I per a sorpresa dels ambients ufològics internacionals, el mateix símbol dels antics visitants d'Ummo ara el portaven les naus de Vorónej. Així és com l'autor engega una indagació retrospectiva, una anàlisi sentimental de la seva vocació periodística, de la seva fascinació per la blanca Rússia i pel seu cel pàl·lid igual que els ulls de Gagarin, i mostra com va adonar-se de la seva determinació infantil per connectar aquest país inabastable; encara que el que està relatant continuament és la fi de la Unió Soviètica i el naixement de la Rússia de Putin, un procés, aquest darrer, del qual va ser testimoni com a corresponal espanyol.

¿No us passa que, de sobte, les paraules que llegiu us parlen d'una altra cosa que no tenen res a veure amb el llibre? Així és com, quan vaig trobar aquella frase, vaig comprendre millor un sentiment entranyat que m'ha seguit sempre, perquè jo també m'he sentit tota la vida l'amic espanyol dels extraterrestres. Anava a dir que l'amistat és de pobres, però crec més aviat que és de nens. És el més veritable que té la gent. I en el meu gest d'ofrir-la als extraterrestres, als exclosos fins i tot de la realitat, hi havia una identificació entre rebutjats, un fil de desarrelament a desarrelament, ja que, per a molta gent, ser espanyol, un cop acabada la guerra, consistia també en no poder existir mai més. Però tampoc podia íntimament ser una altra cosa.



JAVIER PÉREZ ANDÚJAR



MINÚCIES
JORDI LLOVET

Cosmopolitisme

Hi ha una llibre de Fougeret de Monbron, *Le Cosmopolite ou le Citoyen du Monde* (1750; en castellà a Ed. Laetoli, 2011), que comença així: "L'univers és com un llibre del qual els que no han sortit mai del seu país només han llegit la primera pàgina". És una manifestació del cosmopolitisme que va agafar forma al Segle de les Llums i que donaria, més tard, els importants escrits de Kant sobre la mateixa qüestió. (No els de Fichte.)

Aquesta no és cap idea novíssima al segle XVIII, perquè només la descoberta del continent americà, al final del segle XV, ja obria la porta a una globalització que avui s'ha convertit en pandèmica a causa de les tecnologies modernes. Tot plegat, al capdavant, procedia de la idea ecumènica de l'Església cristiana, la primera que, en lloc de l'imperialisme de Roma, va vindicar una pau universal a partir de les lliçons evangèliques. És, doncs, una passió antiga, que avui dia no queda contradita per la passió nacionalista, justament a causa de la potència de la lliure circulació d'idees pròpia dels nostres dies.

Per als catalans, la gràcia del llibre resideix en el viatge narrat per Fougeret, que fugia de la justícia, al nostre país. Cap al final del llibre, l'autor visita Barcelona el dia de Corpus i, davant l'exuberància de les processons, que encara es fan, escriu: "Si els nostres imbècils de flamencs no haguessin conservat els ritus beats dels espanyols, explicaria als lectors les escandaloses follies de què he estat testimoni durant la processó del Corpus a la capital de Catalunya". En un passatge posterior, que podria haver influït en un episodi del *Candide* de Voltaire, Fougeret coneix una prostituta, amant d'un temible capellà-oficial de la Inquisició, que se l'estima molt i li ho paga tot. L'autor, que era el que se'n diu un llibertí simpàtic, en diu meravelles.

Però no les diu d'Espanya en general: "És la més orgullosa de les nacions i la que té menys motius per ser-ho, llevat que les qualitats monacals -la beateria, la mandra i la brutícia- siguin títols per enorgullir-se. En qualsevol cas, a aquest poble altiu i soberg no se li pot negar una gran bravura; però seria bo que el temperés la humanitat". Després parla de les atrocitats cometes pels espanyols en nom del catolicisme, a les terres americanes, però això no és cap novetat per a nosaltres.



El *Candide* de Voltaire. VIQUIPEDIA